

ХОРХЕ ЛУИС БОРХЕС

УЛРИКА

Превод от испански: Светла Христова, 2004

chitanka.info

*Hann tekr sverthit Gram ok
leggr i methal theira bert^[1].*

Разказът ми ще бъде верен на действителността или поне на личния ми спомен за тази действителност, което е едно и също. Събитията се случиха съвсем наскоро, но зная, че към писателския навик спада и навикът да се вмъкват обстоятелствени подробности и да се набляга на патоса. Искам да разкажа за срещата си с Улрика (не научих фамилията ѝ и навярно никога не ще я узная) в град Йорк. Хрониката ще обхване една нощ и една сутрин.

Спокойно бих могъл да кажа, че съм я зърнал за пръв път край „Петте сестри“ на Йорк, онези лишени от всякакъв образ витражи, които дори иконоборците на Кромуел не са посмели да разрушат; ала истината е, че се запознахме в дневната на „Северния хан“, от другата страна на крепостните стени. В помещението имаше малко хора и тя бе с гръб към мен. Някой ѝ предложи питие, но тя отказа.

— Аз съм феминистка — рече. — Не желая да подражавам на мъжете. Тютюнът и алкохолът са ми противни — тази фраза явно бе опит за остроумие и почувствах, че не я произнася за пръв път. По-късно разбрах, че съвсем не е типична за нея, но онова, което изричаме, невинаги ни приляга. После добави, че пристигнала късно в музея, но я пуснали да влезе, щом научили, че е норвежка.

Някой от присъстващите отбеляза:

— Не за пръв път норвежки крак стъпва в Йорк.

— Така е — отвърна тя. — Англия е била наша и сме я изгубили, ако изобщо някой може да притежава нещо или нещо може да бъде изгубено.

Чак тогава я погледнах. Един стих на Уилям Блейк споменава за девойки от нежно сребро и буйно злато, но при Улрика златото се съчетаваше с нежността. Беше висока и изящна, с остри черти и сиви очи. Впечатли ме не толкова лицето ѝ, колкото излъчването на спокойна загадъчност. Усмивваше се с лекота и тази усмивка сякаш я отнасяше някъде далеч. Беше облечена в черно — нещо необичайно за

северните страни, където хората се опитват да разведрят сивотата на обкръжението си с особено ярки цветове. Говореше английски ясно и точно, леко натъртвайки р-тата. Не съм особено наблюдателен; открих тези неща малко по малко.

Запознах ни. Казах ѝ, че съм преподавател в Андинския университет в Богота. Поясних, че съм колумбиец.

Попита ме замислено:

— Какво е да си колумбиец?

— Не зная — отвърнах. — Акт на вяра.

— Също като да си норвежка — кимна тя.

Не си спомням нищо друго от изреченото онази вечер. На следващия ден слязох рано в столовата. През прозорците видях, че е паднал сняг; пустите поля се губеха в утрото. В помещението нямаше никой друг. Улрика ме покани да седна на нейната маса. Каза ми, че обича да се разхожда сама.

Спомних си един афоризъм на Шопенхауер и отвърнах:

— Аз също. Можем заедно да се разхождаме сами.

Отдалечихме се от сградата, крачейки по прясно навалелия сняг.

Из полята не се виждаше жива душа. Предложих ѝ да повървим няколко километра покрай реката към Торгейт. Вече знаех, че съм влюбен в Улрика; в този миг не бих пожелал никой друг до себе си.

Внезапно чух далечен вълчи вой. Никога не съм чувал как вие вълкът, но съм сигурен, че беше вълк. Улрика дори не трепна. След малко рече тъй, сякаш мислеше на глас:

— Малкото вехти мечове, които видях вчера в Йоркската катедрала, ме развълнуваха повече, отколкото големите кораби в музея на Осло.

Пътищата ни се пресичаха; същата вечер Улрика щеше да продължи за Лондон, а аз — за Единбург.

— На „Оксфорд Стрийт“ — рече тя — ще мина повторно по стъпките на Де Куинси, който е търсел своята изгубена Ана сред лондонските тълпи.

— Де Куинси — отвърнах — е престанал да я търси. А аз все продължавам, през цялото време.

— Може би — тихо рече тя — вече си я намерил.

Разбрах, че онова, което не бях очаквал, не ми бе забранено, и я целунах по устата и очите. Тя ме отблъсна нежно, но твърдо, а после

заяви:

— Ще бъда твоя в хана на Торгейт. Моля те дотогава да не ме докосваш. Така е по-добре.

За един застаряващ ерген предложената любов е дар, който той вече е престанал да очаква. Чудото има право да налага собствени условия. Спомних си юношеството ми в Попаян и едно момиче от Тексас, светло и стройно като Улрика, което ми бе отказало любовта си.

Не допуснах грешката да я попитам дали ме обича. Разбихах, че не съм първият и няма да съм последният. Авантюрата, навярно последна за мен, щеше да бъде една от многото за тази сияйна и решителна ученичка на Ибсен.

Вървахме хванати за ръка.

— Всичко това е като сън — казах, — а аз никога не сънувам.

— Също като онзи крал — отвърна Улрика, — който никога не сънувал, докато един магьосник не го приспал в някакъв свинарник — после добави: — Тихо! Една птица ей сега ще запее.

След малко чухме песента.

— По тия земи — рекох — хората смятат, че онзи, който скоро ще умре, умее да предсказва бъдещето.

— И аз ще умра скоро — рече тя. Погледнах я удивен.

— Хайде да минем направо през гората — подканих я. — Ще стигнем много по-бързо в Торгейт.

— Гората е опасна — отвърна. Продължихме през голото поле.

— Ще ми се този миг да трае вечно — промълвих аз.

— Думата „вечно“ не е позволена на хората — заяви Улрика и за да смекчи това тържествено изказване, помоли да повтори името си, което не бе чула добре.

— Хавиер Отарола — казах.

Опита се да го повтори, но не можа. Аз също тъй безуспешно се мъчех да произнеса Улрике.

— Ще ти викам Сигурд — усмихнато рече тя.

— Ако аз съм Сигурд — отвърнах, — ти ще си Брюнхилд — бе забавила крачка. — Познаваш ли сагата?

— Разбира се — отвърна. — Трагичната история, която немците са развалили с късните си „Песни на нибелунгите“.

Не исках да споря, затова само казах:

— Брюнхилд, вървиш така, сякаш искаш на леглото между двама ни да има меч.

Изведнъж се озовахме пред ханчето. Никак не се изненадах, когато видях, че се казва „Северният хан“, също като другия, който бяхме напуснали.

От горната площадка на стълбата Улрика ми подвикна:

— Чу ли вълка? В Англия вече не са останали вълци. Побързай.

Когато се качих на горния етаж, забелязах, че стените са покрити — в стила на Уилям Морис — с наситено червени тапети с преплетени плодове и птици. Улрика влезе първа. Тъмната стая имаше нисък двускатен таван. Очакваното легло се удвояваше в едно неясно стъкло, а полираният махагон ми напомни за огледалото от Светото писание. Улрика вече се бе съблякла. Повика ме с истинското ми име, Хавиер. Усетих, че снегът заваля по-силно. Вече нямаше ни мебели, ни огледала. Нямаше и меч между двама ни. Времето изтичаше полека като пясък. Любовта се лееше, древна в здрача, и за пръв и последен път аз обладах образа на Улрика.

---

[1] „Той грабва меча Грам / и го слага между тях обнажен“ — откъс 27 от староисландската сага „Волсунга“, която разказва за подвизите на Сигурд и за възлюбената му Брюнхилд — бел.прев. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.